ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

1. října 2009 *

Ve věci C-3/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím tribunal du travail de Nivelles (Belgie) ze dne 18. prosince 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 8. ledna 2008, v řízení

Ketty Leyman

proti

Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI),

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), G. Arestis a J. Malenovský, soudci,

* Jednací jazyk: francouzština.

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: M.-A. Gaudissart, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. prosince 2008,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za K. Leyman E. Piretem, avocat,

– za belgickou vládu L. Van den Broeck, jako zmocněnkyní,

– za nizozemskou vládu C. Wissels a M. Noort, jako zmocněnkyněmi,

– za vládu Spojeného království V. Jackson, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s T. Wardem, barrister,

– za Radu Evropské unie M. Veiga a D. Canga Fanem, jako zmocněnci,

– za Komisi Evropských společenství M. van Hoofem a V. Kreuschitzem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 19. února 2009,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 40 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996 (Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 ze dne 13. dubna 2005 (Úř. věst. L 117, s. 1, dále jen „nařízení č. 1408/71“), jakož i slučitelnosti některých aspektů belgických právních předpisů v oblasti dávek v invaliditě s právem Společenství.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi K. Leyman, belgickou státní příslušnicí, a Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI) ohledně dne, od kterého má K. Leyman nárok na pobírání dávky v invaliditě.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Článek 13 nařízení č. 1408/71 stanoví:

„1. S výhradou článků 14c a 14f podléhají osoby, na které se vztahuje toto nařízení, pouze právním předpisům jediného členského státu. Tyto právní předpisy se určují v souladu s touto hlavou.

2. S výhradou článků 14 až 17:

a) osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu podléhá právním předpisům uvedeného státu, i když má bydliště na území jiného členského státu nebo i když podnik nebo zaměstnavatel, který ji zaměstnává, má sídlo nebo místo podnikání na území jiného členského státu;

[…]“

4 Článek 37 nařízení č. 1408/71 stanoví:

„1. Zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná, která postupně nebo střídavě podléhala právním předpisům dvou nebo více členských států a která získala doby pojištění výhradně podle právních předpisů, podle kterých je výše dávek v invaliditě nezávislá na délce dob pojištění, obdrží dávky v souladu s článkem 39. Tento článek se nevztahuje na zvýšení důchodů ani na příplatky k důchodům s ohledem na děti, poskytované v souladu s kapitolou 8.

2. Příloha IV část A obsahuje seznam právních předpisů druhu uvedeného v odstavci 1, které jsou platné na území každého z dotyčných členských států.“

5 Článek 40 nařízení č. 1408/71 zní následovně:

„1. Zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná, která postupně nebo střídavě podléhá právním předpisům dvou nebo více členských států, z nichž nejméně jedny nejsou právní předpisy druhu uvedeného v čl. 37 odst. 1, obdrží dávky podle kapitoly 3, která se použije obdobně, s přihlédnutím k odstavci 4.

2. Avšak zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná, u níž dojde k pracovní neschopnosti s následnou invaliditou v době, kdy podléhá právním předpisům uvedeným v příloze IV části A, obdrží dávky v souladu s čl. 37 odst. 1 za těchto podmínek:

– splňuje-li podmínky uvedených právních předpisů nebo jiných právních předpisů stejného druhu, případně s přihlédnutím k článku 38, ale bez použití dob pojištění získaných podle právních předpisů neuvedených v příloze IV části A,

a

– nesplňuje-li podmínky požadované pro získání nároku na dávky v invaliditě podle předpisů neuvedených v příloze IV části A,

a

– neuplatňuje-li žádné nároky na dávky ve stáří, s přihlédnutím k čl. 44 odst. 2 druhé větě.

3. a) Pro účely stanovení nároku na dávky podle právních předpisů členského státu uvedených v příloze IV části A, které podmiňují poskytování dávek v invaliditě

tím, že dotyčná osoba pobírá peněžité dávky v nemoci nebo byla v pracovní neschopnosti po určitou dobu, jestliže u zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné, která podléhá uvedeným právním předpisům, dojde k pracovní neschopnosti s následnou invaliditou, zatímco podléhá právním předpisům jiného členského státu, přihlíží se, aniž je dotčen čl. 37 odst. 1:

i) ke každé době, po kterou z důvodu uvedené pracovní neschopnosti pobírala podle právních předpisů druhého členského státu peněžité dávky v nemoci, nebo namísto toho nadále pobírala mzdu nebo plat,

ii) ke každé době, po kterou z důvodu invalidity, která následovala po uvedené pracovní neschopnosti, pobírala dávky ve smyslu této kapitoly 2 nebo kapitoly 3 nařízení přiznané podle právních předpisů druhého členského státu,

jako by šlo o doby, po které jí byly dávky vypláceny podle právních předpisů prvního členského státu nebo po které byla v pracovní neschopnosti ve smyslu uvedených právních předpisů.

b) Nárok na dávky v invaliditě podle právních předpisů prvního členského státu vzniká buď uplynutím předběžné doby pobírání peněžitých dávek v nemoci stanovené uvedenými právními předpisy, nebo uplynutím předběžné doby pracovní neschopnosti stanovené uvedenými právními předpisy, nikoliv však před

i) dnem získání nároku na dávky v invaliditě uvedené v písm. a) bodě ii) podle právních předpisů druhého členského státu,

nebo

ii) dnem po posledním dni, kdy má dotyčná osoba nárok na peněžité dávky podle právních předpisů druhého členského státu.

4. Rozhodnutí přijaté institucí členského státu týkající se stupně invalidity žadatele je závazné pro instituce každého dalšího dotyčného státu, za předpokladu, že v příloze V je uznána shoda mezi právními předpisy těchto členských států ve věci podmínek týkajících se stupně invalidity.“

6 Příloha IV část A nařízení č. 1408/71 zmiňuje belgický obecný systém pojištění pro případ invalidity mezi platnými právními předpisy typu právních předpisů uvedených v čl. 37 odst. 1 tohoto nařízení, ale nezmiňuje lucemburský systém.

7 Příloha V téhož nařízení uznává shodu mezi belgickým obecným systémem pojištění pro případ invalidity a systémem pojištění pro případ invalidity pro dělníky a zaměstnance Lucemburského velkovévodství, pokud jde o podmínky týkající se stupně invalidity.

Belgické a lucemburské právní předpisy

8 Podle článku 87 belgického zákona ze dne 14. července 1994 o povinné lékařské péči a pojištění nemocenských dávek (dále jen „zákon z roku 1994“):

„Pojištěnci […] ve stavu pracovní neschopnosti […] je za každý pracovní den období jednoho roku počínajícího datem vzniku jeho pracovní neschopnosti […] vyplacena dávka nazvaná ‚dávka v prvotní pracovní neschopnosti'."

9 Podle článku 93 zákona z roku 1994:

„Přesáhne-li pracovní neschopnost období prvotní neschopnosti, je pojištěnci za každý pracovní den pracovní neschopnosti […] vyplacena dávka nazvaná ‚dávka v invaliditě'."

10 V belgickém právu je invalidní důchod nezávislý na délce doby pojištění.

11 V lucemburském právu, je-li pracovní neschopnost uznána za definitivní nebo trvalou, nárok na invalidní důchod vzniká od prvního dne ukončení profesní činnosti. Výše invalidního důchodu závisí na délce doby pojištění.

12 Belgicko-lucemburská úmluva o sociálním zabezpečení přeshraničních pracovníků a závěrečný protokol, podepsané v Arlonu dne 24. března 1994 a schválené zákonem ze dne 28. dubna 1995 (*Moniteur belge* ze dne 7. června 1995, s. 16139), stanoví pro přeshraniční pracovníky výplatu belgických dávek v invaliditě před skončením období prvotní pracovní neschopnosti.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 Ketty Leyman byla v Belgii zaměstnána v letech 1971 až 2003. Od roku 1999 má bydliště v Lucembursku a od srpna 2003 podléhá lucemburskému systému sociálního zabezpečení.

14 Dne 8. července 2005 příslušné lucemburské orgány uznaly, že K. Leyman je práce neschopná v době od 8. července 2005 do 29. února 2012, tedy dne jejího odchodu do důchodu. Byla jí tedy poskytnuta dávka v invaliditě za období, kdy byla pojištěna v Lucembursku. Výše důchodu, který lucemburský orgán K. Leyman přiznal, činí 322,83 eur měsíčně.

15 INAMI, kterému byla předložena žádost K. Leyman o dávku z důvodu invalidity za dobu, kdy byla pojištěna v Belgii, jí rozhodnutím ze dne 23. června 2006 poskytl takovou dávku ve výši 737,10 eur měsíčně počínaje od 8. července 2006, podle uvedeného institutu v souladu s čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71 a článku 93 zákona z roku 1994.

16 Ketty Leyman proti tomuto rozhodnutí INAMI podala žalobu k předkládajícímu soudu, kterou se domáhá, aby jí dávka v invaliditě, která jí tak byla poskytnuta, byla vyplácena od 8. července 2005.

17 Za tohoto stavu se tribunal du travail de Nivelles rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jsou čl. 40 [odst.] 3 [písm.] b) nařízení [č.] 1408/71 a článek 93 [zákona z roku 1994] v rozporu s článkem 18 Smlouvy o ES v rozsahu, v němž neumožňují, aby pracovníkovi majícímu bydliště a pracujícímu v zemi typu A (v projednávaném případě v Belgii), který se usadí v zemi typu B (v projednávaném případě v Lucemburském velkovévodství), byla během prvního roku jeho pracovní neschopnosti vyplácena dávka zohledňující dobu, během které pracoval a platil příspěvky v zemi typu A (Belgii)[?]

2) Jsou čl. 40 [odst.] 3 [písm.] b) nařízení [č.] 1408/71 a článek 93 [zákona z roku 1994] v rozporu s článkem 18 Smlouvy o ES v rozsahu, v němž diskriminují pracovníka vykonávajícího své právo volného pohybu, který má bydliště a pracuje v zemi typu A (v projednávaném případě v Belgii) a usadí se v zemi typu B (v projednávaném případě v Lucemburském velkovévodství), tím, že mu během prvního roku pracovní neschopnosti neumožňují vyplácet dávku zohledňující dobu, během které pracoval a platil příspěvky v zemi typu A (Belgii)[?]“

K předběžným otázkám

18 Úvodem je třeba konstatovat, že ačkoli otázky položené předkládajícím soudem odkazují na článek 18 ES, taková situace, jako je situace ve věci v původním řízení, spadá pod články 39 ES a 42 ES.

19 Jak z předkládacího rozhodnutí, tak z vyjádření předložených před Soudním dvorem totiž vyplývá, že K. Leyman se v Lucembursku usadila, aby zde vykonávala závislou činnost.

20 Podle ustálené judikatury přitom článek 18 ES, který obecným způsobem stanoví právo všech občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, nachází zvláštní vyjádření v článku 39 ES, pokud jde o volný pohyb pracovníků (viz rozsudky ze dne 26. dubna 2007, Alevizos, C-392/05, Sb. rozh. s. I-3505, bod 66, a ze dne 11. září 2007, Hendrix, C-287/05, Sb. rozh. s. I-6909, bod 61).

21 Za těchto podmínek musejí být položené otázky chápány tak, že jejich podstatou je, zda články 39 ES a 42 ES musejí být vykládány v tom smyslu, že brání takové podmínce, jako je podmínka stanovená v článku 93 zákona z roku 1994, která byla stanovena v souladu s čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71 v rozsahu, v němž tato podmínka vede k tomu, že taková osoba, jako je K. Leyman, která se poté, co pracovala a pobývala na území Belgického království – členského státu, jehož právní předpisy patří k typu A – usadila v jiném členském státě, jehož právní předpisy patří k typu B, byla během prvního roku pracovní neschopnosti zbavena veškerých dávek od příslušného orgánu prvního členského státu a v rozsahu, v němž tak tato podmínka diskriminuje pracovníka vykonávajícího své právo na volný pohyb.

22 V tomto ohledu je třeba úvodem připomenout, že nařízení č. 1408/71 za účelem koordinace systémů pojištění pro případ invalidity členských států rozlišuje podle toho, zda pracovník podléhal výhradně právním předpisům, podle nichž je výše dávek nezávislá na délce dob pojištění (takzvané právní předpisy „typu A“) – situace uvedená v článcích 37 až 39 tohoto nařízení – nebo zda podléhal buď výhradně právním předpisům, podle nichž výše dávek závisí na uvedené délce (takzvané právní předpisy „typu B“), nebo právním předpisům obou těchto typů, tedy situace uvedená v článku 40 téhož nařízení.

23 Pracovníci, kteří se nacházejí v situaci uvedené v článku 40 nařízení č. 1408/71, pobírají dávky v invaliditě v souladu s ustanoveními tohoto nařízení týkajícími se stáří a úmrtí, která se použijí obdobně.

24 Ačkoli ze systému stanoveného pro pracovníky nacházející se v situaci uvedené v článcích 37 až 39 nařízení č. 1408/71 vyplývá, v rozsahu relevantním pro toto řízení, že existuje pouze jeden členský stát, který podle svého právního řádu určuje nárok na dávky v invaliditě a který tyto dávky vyplácí, ze systému stanoveného pro pracovníky nacházející se v situaci uvedené v článku 40 tohoto nařízení v zásadě vyplývá, že dávky v invaliditě musejí být vypláceny s ohledem na všechny právní předpisy, kterým pracovník podléhal a že případně tento pracovník bude od každého dotčeného členského státu pobírat dávku v invaliditě vypočtenou na základě pravidel uvedených v článku 46 tohoto nařízení v závislosti na dobách pojištění, které dotčený pracovník získal podle jeho právních předpisů.

25 Vzhledem k tomu, že ve věci v původním řízení žalobkyně podléhala právním předpisům typu A, a to belgickému systému pojištění pro případ invalidity a právním předpisům typu B, a to lucemburskému systému pojištění pro případ invalidity, došlo k výpočtu a vyplacení v souladu s článkem 46 nařízení č. 1408/71 příslušnými belgickými a lucemburskými orgány, přičemž tyto orgány určily měsíční výši dávky v invaliditě, kterou měly vyplácet, která ostatně nebyla předmětem diskuze mezi účastníky původního řízení.

26 Mezi účastníky původního řízní se však vede spor ohledně dne, od kterého měla být vyplácena dávka v invaliditě v Belgii.

K systému belgického pojištění pro případ nemoci a invalidity a dávka v prvotní pracovní neschopnosti

27 Z předkládacího rozhodnutí, jakož i z vyjádření předložených Soudnímu dvoru, zejména belgickou vládou, vyplývá, že systém, který platí v Belgii, organizuje pojištění pro případ nemoci a pojištění pro případ invalidity jako jeden celek, takže pracovník, který se stal práce neschopným, nejdříve podléhá systému týkajícímu se přechodné neschopnosti a teprve po určitém období podléhá systému určenému k pokrytí plné nebo částečné neschopnosti dlouhodobé či definitivní povahy.

28 V Belgii konkrétně podléhá pracovník ve stavu pracovní neschopnosti nejprve po dobu jednoho roku systému pojištění pro případ nemoci, během které pobírá takzvanou dávku „v prvotní pracovní neschopnosti“. Poté, tedy po uplynutí uvedeného období, pokud se pracovník nadále nachází v pracovní neschopnosti, podléhá systému pojištění pro případ invalidity a pobírá dávku v invaliditě.

29 Uvedený systém tudíž z pohledu stavu pracovníka nerozlišuje mezi dočasnou neschopností, jako je nemoc, a definitivní neschopností, jako je invalidita. Dočasná neschopnost a invalidita se liší pouze skutečností, že invalidita je situací neschopnosti pracovníka, která trvá déle než jeden rok.

30 Naproti tomu lucemburský systém odlišuje pojištění pro případ nemoci a pojištění pro případ invalidity, takže, pokud je pracovník uznán dočasně práce neschopným, podléhá systému pojištění pro případ nemoci, který zakládá nárok na dávky v nemoci, zatímco je-li uznán definitivně nebo trvale práce neschopným, podléhá systému pojištění pro případ invalidity, který zakládá nárok na dávky v invaliditě.

31 Z toho vyplývá, že v systémech kombinujících pojištění pro případ nemoci a pojištění pro případ invalidity, jako je belgický systém, uznání invalidity nepřichází v úvahu bez předběžné doby neschopnosti, a že v důsledku toho takové uznání přiznané v jiném členském státě, jako je Lucemburské velkovévodství, způsobuje obtíže v koordinaci systémů sociálního zabezpečení v případě, kdy, jako ve věci v původním řízení, má dojít k vyplacení dávky s ohledem na odlišné systémy na základě pravidel článků 40 a 46 nařízení č. 1408/71.

32 Ačkoli podle lucemburských právních předpisů vzniká nárok na dávku v invaliditě od prvního dne pracovní neschopnosti, začne být taková dávka podle belgických právních předpisů vyplácena až po uplynutí doby jednoho roku, během které pracovník s bydlištěm v Belgii v pracovní neschopnosti pobírá dávku v prvotní pracovní neschopnosti.

33 V takových situacích přitom příslušné belgické orgány mají za to, že čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení 1408/71 musí být vykládán v tom smyslu, že nárok na belgickou dávku v invaliditě vzniká uplynutím prvotní pracovní neschopnosti v délce trvání jednoho roku. Krom toho tyto orgány za tuto prvotní pracovní neschopnost pracovníkovi neposkytují dávku.

K článku 40 odst. 3 nařízení č. 1408/71

34 Je třeba uvést, že se čl. 40 odst. 3 nařízení č. 1408/71 týká případu pracovníka, který v jednom členském státě podléhal právním předpisům typu A, které podmiňují poskytování dávek v invaliditě tím, že dotyčná osoba po určitou dobu pobírá peněžité dávky v nemoci nebo byla v pracovní neschopnosti, jestliže u uvedeného pracovníka dojde k pracovní neschopnosti s následnou invaliditou, zatímco podléhá právním předpisům jiného členského státu.

35 Koordinace stanovená uvedeným ustanovením stanoví zaprvé, že se přihlíží ke každé době, po kterou pracovník podle právních předpisů druhého členského státu pobíral buď peněžité dávky v nemoci nebo nadále pobíral mzdu nebo plat z důvodu pracovní neschopnosti, nebo dávky z důvodu invalidity, která následovala po uvedené pracovní neschopnosti, jako by šlo o doby, po které mu byly peněžité dávky v nemoci vypláceny podle právních předpisů prvního členského státu nebo po které byl v pracovní neschopnosti ve smyslu uvedených právních předpisů [čl. 40 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1408/71].

36 Zadruhé je stanoveno, že nárok na dávky v invaliditě podle právních předpisů prvního členského státu vzniká buď uplynutím předběžné doby pobírání dávek v nemoci, nebo uplynutím předběžné doby pracovní neschopnosti stanovené uvedenými právními předpisy, nikoliv však před dnem získání nároku na dávky v invaliditě, který následoval po pracovní neschopnosti podle právních předpisů druhého členského státu nebo dnem po posledním dni, kdy má dotyčná osoba nárok na peněžité dávky podle právních předpisů druhého členského státu [čl. 40 odst. 3 písm. b) uvedeného nařízení].

37 Jde tedy o dva odlišné typy pravidel koordinace.

38 Jednak pravidlo stanovené v čl. 40 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1408/71 staví na roveň a zohledňuje události, které nastaly v dobách získaných podle právních předpisů druhého členského státu pro účely ověření, zda byly splněny podmínky vyžadované právními předpisy prvního členského státu ke vzniku nároku na dávky v invaliditě.

39 Dále pak pravidlo uvedené v čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71 stanoví časové omezení pro vznik nároku na dávky v invaliditě v prvním členském státě tím, že tomuto

členskému státu zejména přiznává možnost podmínit poskytování těchto dávek uplynutím předběžné doby, po kterou dotyčná osoba byla buď v pracovní neschopnosti, nebo pobírala peněžité dávky v nemoci, tedy možnost, které belgický zákonodárce využil tím, že v článku 93 zákona z roku 1994 stanovil uplynutí prvotní pracovní neschopnosti v délce trvání jednoho roku před vznikem nároku na takové dávky.

K volnému pohybu pracovníků

40 Pokud jde o volný pohyb pracovníků, je třeba připomenout, že článek 42 ES umožňuje, aby i nadále existovaly rozdíly mezi systémy sociálního zabezpečení různých členských států, a tedy i rozdíly mezi nároky osob, které v těchto členských státech pracují. Článkem 42 ES tedy nejsou dotčeny hmotněprávní a procesní rozdíly mezi těmito systémy (viz rozsudky ze dne 7. února 1991, Rönfeldt, C-227/89, Recueil, s. I-323, bod 12, a ze dne 5. října 1994, van Munster, C-165/91, Recueil, s. I-4661, bod 18).

41 Je nicméně nesporné, že by cíle článku 39 ES nebylo dosaženo, pokud by migrující pracovníci následkem toho, že vykonají své právo na volný pohyb, měli ztratit výhody sociálního zabezpečení, které jim zajišťují právní předpisy členského státu. Takový důsledek by totiž mohl pracovníka Společenství odrazovat od výkonu jeho práva na volný pohyb, a představoval by tudíž překážku této svobody (viz rozsudek ze dne 4. října 1991, Paraschi, C-349/87, Recueil, s. I-4501, bod 22, a výše uvedený rozsudek van Munster, bod 27).

42 V projednávaném případě je přitom třeba konstatovat, že i když články 87 a 93 zákona z roku 1994 nečiní rozdíl mezi pracovníky, kteří vykonali svou svobodu pohybu a pracovníky, kteří ji nevykonali, použití těchto článků nicméně během prvního roku povede k znevýhodnění pracovníků, kteří se nacházejí v takové situaci, jako je situace žalobkyně v původním řízení oproti pracovníkům, kteří jsou rovněž v situaci definitivní nebo trvalé pracovní neschopnosti a svou svobodu pohybu nevykonali.

43 Ačkoli tito posledně uvedení pracovníci mají nárok na dávku v prvotní pracovní neschopnosti v Belgii, nemá K. Leyman nárok na tuto dávku ani na jinou obdobnou dávku v Lucembursku, jelikož již v tomto posledně uvedeném státě pobírá dávku v invaliditě.

44 Krom toho v rozsahu, v němž k vyplácení dávky v invaliditě za doby, kdy dotyčná osoba pracovala a platila příspěvky Belgii, začalo docházet až poté, co uplynulo období prvotní pracovní neschopnosti v délce trvání jednoho roku, použití článků 87 a 93 zákona z roku 1994 provedené příslušnými belgickými orgány vede k tomu, že pracovníci nacházející se v takové situaci, jako je situace K. Leyman, musejí odvádět příspěvky na sociální pojištění bez nároku na protiplnění, co se týče prvního roku pracovní neschopnosti.

45 Soudní dvůr v tomto ohledu již rozhodl, že Smlouva o ES nezaručuje pracovníkovi, že rozšíření jeho činností do více než jednoho členského státu nebo jejich převod do jiného členského státu bude neutrální z hlediska sociálního zabezpečení. Vzhledem k odlišnostem právních předpisů členských států o sociálním zabezpečení mohou být takové rozšíření či převod pro pracovníka případ od případu z hlediska sociální ochrany více či méně výhodné nebo nevýhodné. Z toho vyplývá, že takové právní předpisy i přesto, že je jejich použití méně výhodné, jsou v souladu s ustanoveními článků 39 ES a 43 ES, jestliže neznevýhodňují dotyčného pracovníka vzhledem k pracovníkům, kteří vykonávají veškeré své činnosti ve členském státě, kde se tyto předpisy použijí, nebo vzhledem k pracovníkům, kteří v něm byli již dříve povinni příspěvky odvádět, a jestliže nevede prostě a jednoduše k odvádění příspěvků na sociální pojištění bez nároku na protiplnění (viz rozsudky ze dne 19. března 2002, Hervein a další, C-393/99 a C-394/99, Recueil, s. I-2829, bod 51, jakož i ze dne 9. března 2006, Piatkowski, C-493/04, Sb. rozh. s I-2369, bod 34).

46 V takové situaci, jako je situace v původním řízení, pokud použití článků 87 a 93 zákona z roku 1994 provedené příslušnými belgickými orgány vede k odepření poskytnutí jakékoli dávky pracovníkovi, který vykonal své právo na volný pohyb, v prvním roce pracovní neschopnosti, je přitom třeba konstatovat, že je takové použití v rozporu s právem Společenství, vzhledem k tomu, že jednak znevýhodňuje tohoto pracovníka oproti pracovníkům, kteří se nacházejí ve stejném stavu definitivní pracovní

neschopnosti, ale takovou svobodu nevykonali, a jednak vede k odvádění příspěvků na sociální pojištění bez nároku na protiplnění.

47 Je třeba ještě připomenout, že v rozsahu, v němž je v souladu s čl. 40 odst. 4 nařízení č. 1408/71 shoda podmínek týkajících se stupně invalidity mezi belgickým obecným systémem pojištění pro případ invalidity a lucemburským systémem uznána v příloze V nařízení č. 1408/71, je rozhodnutí přijaté příslušnými lucemburskými orgány ohledně uvedeného stupně invalidity pro příslušné belgické orgány závazné.

48 V projednávané věci má použití vnitrostátních právních předpisů dotčených v původním řízení na migrujícího pracovníka provedené stejným způsobem jako na nemigrujícího pracovníka nepředvídané následky jen stěží slučitelné s cílem článku 39 ES, související se skutečností, že se nárok na dávky v invaliditě migrujícího pracovníka řídí dvěma odlišnými právními předpisy, jak vyplývá z bodů 28 až 33 tohoto rozsudku (viz obdobně výše uvedený rozsudek van Munster, bod 30).

49 S ohledem na takovou rozdílnost mezi právními předpisy zásada loajální spolupráce upravená v článku 10 ES ukládá příslušným vnitrostátním orgánům povinnost využít veškerých prostředků, které mají k dispozici, k dosažení cíle článku 39 ES (viz výše uvedený rozsudek van Munster, bod 32).

50 S ohledem na vše výše uvedené je třeba na položené otázky odpovědět tak, že článek 39 ES musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušné orgány jednoho členského státu použily vnitrostátní právní předpisy, které v souladu s čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1408/71 podmiňují vznik nároku na dávky v invaliditě uplynutím období prvotní pracovní neschopnosti v délce trvání jednoho roku, jestliže má takové použití za důsledek, že migrující pracovník do systému sociálního zabezpečení tohoto členského státu odvedl příspěvky bez nároku na protiplnění, a je tím znevýhodněn oproti nemigrujícímu pracovníkovi.

K nákladům řízení

51 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Článek 39 ES musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušné orgány jednoho členského státu použily vnitrostátní právní předpisy, které v souladu s čl. 40 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 ze dne 13. dubna 2005, podmiňují vznik nároku na dávky v invaliditě uplynutím období prvotní pracovní neschopnosti v délce trvání jednoho roku, jestliže má takové použití za důsledek, že migrující pracovník do systému sociálního zabezpečení tohoto členského státu odvedl příspěvky bez nároku na protiplnění, a je tím znevýhodněn oproti nemigrujícímu pracovníkovi.

Podpisy.